Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Σχολή Επιστημών Αγωγής

Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αλεξανδρούπολη

Ακαδημαϊκό έτος 2019-20

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγή 2

2. Προτεινόμενες Θεματικές Ενότητες και Επιλογή Φοιτητών/τριών 3

3. Θεματολογία Πτυχιακών Εργασιών 3

4. Εποπτεία Πτυχιακών Εργασιών 4

5. Δημόσια Παρουσίαση, Βαθμολόγηση και Ολοκλήρωση της Πτυχιακής Εργασίας 5

6. Ακαδημαϊκή Δεοντολογία 6

7. Τεχνικές Προδιαγραφές 8

8. Βιβλιογραφικές Παραπομπές 9

9. Βιβλιογραφία 10

10. Δομή του Κειμένου της Πτυχιακής Εργασίας 12

11. Χρήσιμοι Οδηγοί 14

12. Πρόσβαση σε Αρχεία Ερευνητικών Εργασιών 15

1. Εισαγωγή

Οι φοιτητές/τριες του τετάρτου έτους έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία. Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας είναι προαιρετική και αντιστοιχεί σε τρία κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Οι φοιτητές/τριες που δεν εκπονούν πτυχιακή εργασία χρειάζεται να επιλέξουν τρία επιπλέον κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα στο τέταρτο έτος φοίτησης.

Η πτυχιακή εργασία εκπονείται από 1-2 φοιτητές/τριες. Το αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας είναι μιας περιορισμένης έκτασης βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα ή βιβλιογραφική επισκόπηση, όπως αυτή ορίζεται στα πλαίσια των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει το Τμήμα. Να σημειωθεί ότι η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας συμβάλει θετικά και στις ενδεχόμενες μεταπτυχιακές σπουδές.

Κάθε πτυχιακή εργασία εποπτεύεται από διδάσκοντα/ουσα στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος. Επιπλέον ορίζεται ένας/μια ακόμη διδάσκοντας/ουσα που μαζί με τον/την επόπτη/τρια της πτυχιακής εργασίας αποτελούν τη Διμελή Εξεταστική Επιτροπή.

Οι τίτλοι των πτυχιακών εργασιών που εκπονήθηκαν σε προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη είναι διαθέσιμοι στον ιστότοπο του Τμήματος. Το πλήρες κείμενο κάθε πτυχιακής εργασίας είναι διαθέσιμο στη Βιβλιοθήκη της Σχολής Επιστημών Αγωγής. Οι πτυχιακές εργασίες διέπονται από Εσωτερικό Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών, ο οποίος είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο του Τμήματος.

Συνιστώνται τα εξής σε όσους/όσες ενδιαφέρονται να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία:

- Να έχουν μελετήσει πτυχιακές εργασίες που έχουν ήδη εκπονηθεί στο Τμήμα και σε άλλα ομοειδή Τμήματα,
- Να έχουν μελετήσει τον Εσωτερικό Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών,
- Να έχουν παρακολουθήσει δημόσιες παρουσιάσεις πτυχιακών εργασιών,
- Από προηγούμενα έτη φοίτησης να έχουν συνεννοηθεί με διδάσκοντες/ουσες στα γνωστικά αντικείμενα των οποίων ενδιαφέρονται να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία σχετικά με τα προαπαιτούμενα για εκπόνηση πτυχιακής εργασίας στα

συγκεκριμένα αντικείμενα (π.χ. επιτυχής παρακολούθηση συγκεκριμένων μαθημάτων).

2. Προτεινόμενες Θεματικές Ενότητες και Επιλογή Φοιτητών/τριών

Κάθε εαρινό εξάμηνο, το Τμήμα ανακοινώνει τις θεματικές ενότητες των πτυχιακών εργασιών που προτείνονται από τους/τις έχοντες/ουσες τη δυνατότητα εποπτείας πτυχιακών εργασιών. Για κάθε θεματική ενότητα μπορεί να ορίζονται και προαπαιτούμενα (π.χ. καλή γνώση ξένης γλώσσας και επιτυχής παρακολούθηση συγκεκριμένων μαθημάτων). Οι φοιτητές/τριες που είναι στο έκτο εξάμηνο φοίτησης και ενδιαφέρονται να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, καλούνται να επιλέξουν διδάσκοντα/ουσα (επόπτη/τρια) και θεματική ενότητα. Η διαδικασία επιλογής γίνεται κατόπιν επικοινωνίας και συνεννόησης με τον/την διδάσκοντα/ουσα με βάση και τα προαπαιτούμενα της αντίστοιχης θεματικής ενότητας.

Οι φοιτητές/τριες που επιλέγονται για εκπόνηση υποβάλουν αίτηση εκπόνησης πτυχιακής εργασίας στη Γραμματεία του Τμήματος. Η αίτηση υπογράφεται από το/τα άτομα που θα εκπονήσουν την πτυχιακή εργασία και τον/την επόπτη/τρια. Το αρχείο της αίτησης είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του Τμήματος.

3. Θεματολογία Πτυχιακών Εργασιών

Μια πτυχιακή εργασία πρέπει να είναι πρωτότυπη και όχι απλώς μια περίληψη άλλων. Δεν είναι απλά ένα κείμενο που συνθέτει και παραφράζει τα γραπτά άλλων, αλλά πρέπει να παρουσιάζει τεκμηριωμένα την οπτική γωνία του συγγραφέα για ένα συγκεκριμένο θέμα. Οι πτυχιακές εργασίες ανήκουν κατά κύριο λόγο στις ακόλουθες κατηγορίες:

Α. Εργασίες που πληροφορούν τον αναγνώστη για συγκεκριμένη περιοχή της βιβλιογραφίας, παρουσιάζοντας μια πρωτότυπη ερμηνεία της (βιβλιογραφικές εργασίες).

Β. Εργασίες που παρουσιάζουν τα ευρήματα μιας έρευνας την οποία διεκπεραιώνει ο συγγραφέας (ερευνητικές εργασίες). Συνήθως η έρευνα στηρίζεται στην υφιστάμενη βιβλιογραφία και αποτελεί τη λογική συνέχεια αυτής.

Γ. Εργασίες που υλοποιούν εκπαιδευτικές εφαρμογές οι οποίες είναι πρωτότυπες και το όλο πλαίσιό τους στηρίζεται στην υφιστάμενη βιβλιογραφία.

Δ. Εργασίες που είναι συνδυασμός των ανωτέρω κατηγοριών.

Το θέμα της πτυχιακής εργασίας πρέπει να έχει ακαδημαϊκό ενδιαφέρον. Ιδανικό θα ήταν να επιλεγεί ένα θέμα πτυχιακής εργασίας που να συνδυάζει την ακαδημαϊκή σημαντικότητα και το πρακτικό ενδιαφέρον του/των ατόμου/ατόμων που την εκπονούν (π.χ. σύνδεση με πιθανές μεταπτυχιακές σπουδές του ή επαγγελματικές επιδιώξεις).

4. Εποπτεία Πτυχιακών Εργασιών

Η εποπτεία της πτυχιακής εργασίας πραγματοποιείται σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησής της. Ο/Η επόπτης/τρια συνεργάζεται με τον/την φοιτητή/τρια σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο καθορισμός των συναντήσεων γίνεται ύστερα από συνεννόηση μεταξύ επόπτη και φοιτητή/τριας. Συναντήσεις μπορούν επίσης να καθοριστούν και με το άλλο μέλος της Διμελούς Επιτροπής Εξέτασης.

Ο/Η επόπτης/τρια απαντά σε απορίες και δυσκολίες του/της φοιτητή/τριας. Επίσης, τον/την καθοδηγεί ως προς τον ερευνητικό σχεδιασμό και την ηθική δεοντολογία στη συλλογή των δεδομένων. Ο/Η επόπτης/τρια δύναται να παρεμβαίνει και να προτείνει διαρθρωτικές αλλαγές σε εκείνα τα σημεία που, κατά την κρίση του, πρέπει να τροποποιηθούν. Σημειωτέον ότι ο/η επόπτης/τρια αποφαίνεται για την πορεία και την ολοκλήρωση της εργασίας και ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να ολοκληρώνει εμπρόθεσμα τις επιμέρους εργασίες, που έχουν συμφωνηθεί με τον επόπτη.

Στην περίπτωση που η πτυχιακή εργασία αφορά υλοποίηση έρευνας σε εκπαιδευτική μονάδα, θα χρειαστεί να υπάρξει συνεργασία με την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας στην Έρευνα του Τμήματος. Σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Τμήματος (επιλογή μενού «Έρευνα»).

Αλλαγή επόπτη/τριας και μέλους της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται μόνο με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας μπορεί να διακοπεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται είτε μετά από αίτηση του/της φοιτητή/φοιτήτριας είτε μετά από εισήγηση του/της επόπτη/τριας. Στην περίπτωση αυτή, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια,

προκειμένου να ολοκληρώσει τις σπουδές του/της, υποχρεούται να εγγραφεί σε τρία κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

5. Δημόσια Παρουσίαση, Βαθμολόγηση και Ολοκλήρωση της Πτυχιακής Εργασίας

Με την ολοκλήρωση συγγραφής της πτυχιακής εργασίας, γίνεται δημόσια παρουσίασή της αφού έχει προηγηθεί συνεννόηση με τα μέλη της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν την παρουσίαση, ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να έχει συνεννοηθεί με τα μέλη της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής για να παραδώσει αντίγραφα της εργασίας σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, ανάλογα με τις επιθυμίες των μελών.

Η δημόσια παρουσίαση προγραμματίζεται σε συνεννόηση με τα μέλη της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και τη Γραμματεία του Τμήματος. Τα χρονικά διαστήματα κατά τα οποία γίνονται παρουσιάσεις πτυχιακών εργασιών αναφέρονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών. Η παρουσίαση γίνεται σε χώρο (αίθουσα ή Εργαστήριο) του Τμήματος και ανακοινώνεται στους Πίνακες Ανακοινώσεων.

Στη διάρκεια της παρουσίασης μπορούν να παρίστανται διδάσκοντες/ουσες και φοιτητές/τριες του Τμήματος. Τα μέλη της Διμελούς Επιτροπής και όσοι/όσες παρίστανται στη διάρκεια της παρουσίασης μπορούν να υποβάλλουν ερωτήσεις προς το/τα άτομα που εκπονούν την πτυχιακή εργασία.

Ο/Η φοιτητής/τρια χρειάζεται να έχει προετοιμαστεί καλά για την παρουσίαση σε συνεννόηση με τα μέλη της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Η παρουσίαση χρειάζεται να επικεντρώνει στα σημαντικότερα ζητήματα που αφορούν την πτυχιακή εργασία. Δε θα πρέπει να είναι μακροσκελής και δε θα πρέπει να υπερβαίνει κατά πολύ τον διαθέσιμο χρόνο. Σε περίπτωση που χρησιμοποιηθεί φορητός υπολογιστής του/της φοιτητή/τριας για την παρουσίαση, θα χρειαστεί εκ των προτέρων να έχει δοκιμαστεί η σύνδεσή του με το διαθέσιμο προβολικό.

Μετά τη δημόσια παρουσίαση, τα μέλη της Διμελούς Επιτροπής συσκέπτονται και αποφασίζουν για τη βαθμολόγηση της πτυχιακής εργασίας συντάσσοντας και σχετικό πρακτικό. Τα κριτήρια αξιολόγησης της πτυχιακής εργασίας καθορίζονται, σε μεγάλο

βαθμό, από το γνωστικό αντικείμενο στο οποίο υπάγεται το θέμα της εργασίας. Παρ' όλα αυτά, όλες οι πτυχιακές εργασίες σε γενικές γραμμές αξιολογούνται για:

- την ύπαρξη σαφούς κεντρικού ερωτήματος που πρέπει να διέπει την εργασία,
- την επιστημονικά ορθή προσέγγιση του ζητήματος,
- τη χρήση επιστημονικών μεθόδων ανάλυσης,
- την τεκμηριωμένη σχεδίαση της ερευνητικής προσέγγισης,
- την ορθή ανάλυση των δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων,
- τη δομή και την παρουσίαση της εργασίας,
- την ποιότητα χρήσης του λόγου,
- τη χρήση της βιβλιογραφίας,
- την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας όσον αφορά την παράθεση των πηγών προέλευσης,
- την τήρηση των κανόνων μορφοποίησης,
- την ακριβή εφαρμογή των παρατηρήσεων και διορθώσεων των δύο μελών της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Όλες οι αλλαγές που τα μέλη της Διμελούς Επιτροπής κρίνουν σκόπιμο να γίνουν στο κείμενο της πτυχιακής εργασίας, θα πρέπει να υλοποιηθούν πριν την κατάθεση του βαθμού της πτυχιακής εργασίας.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών και ο Οδηγός Σπουδών παραθέτουν τα ακριβή παραδοτέα της πτυχιακής εργασίας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Παραδοτέα δίνονται στη Γραμματεία του Τμήματος και τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Επιστημών Αγωγής. Συνήθως, στην τελική της μορφή η πτυχιακή εργασία παραδίδεται στο κάθε μέλος της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής σε ηλεκτρονική ή έντυπη, βιβλιοδετημένη μορφή.

6. Ακαδημαϊκή Δεοντολογία

Τα πνευματικά δικαιώματα της πτυχιακής εργασίας ανήκουν στον/στην φοιτητή/τρια, ο/η οποίος/οποία όμως οφείλει να συνεννοηθεί με τον/την επόπτη/τρια για την όποια μελλοντική χρήση τους (π.χ. παρουσιάσεις σε συνέδρια, επιστημονικά άρθρα,

κ.ά.). Σε μελλοντική χρήση της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να γίνεται μνεία στο Ίδρυμα στο οποίο εκπονήθηκε.

Το κείμενο της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να αναφέρει όλες τις πηγές προέλευσης και να παραπέμπει σε αυτές ακολουθώντας τις αρχές της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Σε αντίθετη περίπτωση, υπάρχει λογοκλοπή. Λογοκλοπή είναι η οικειοποίηση, από τον/την φοιτητή/τρια, των ιδεών, αντιλήψεων και έργων ενός άλλου συγγραφέα. Η λογοκλοπή είναι μια πράξη η οποία προσβάλλει το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Συνηθισμένες περιπτώσεις λογοκλοπής είναι οι ακόλουθες:

Α. Η παρουσίαση της δουλειάς κάποιου άλλου προσώπου ως προϊόντος έρευνας του/της φοιτητή/τριας.

Β. Η οικειοποίηση ιδεών χωρίς να αναφέρεται η πηγή από όπου προέρχονται.

Γ. Η μη χρήση εισαγωγικών σε φράσεις που παρατίθενται αυτολεξεί και η έλλειψη παραπομπής.

Δ. Η χρήση παραπομπών που δεν ισχύουν.

Ε. Η απλή παραλλαγή των φράσεων (παράφραση) που ανήκουν σε κάποιον άλλον χωρίς να γίνεται αναφορά σε αυτόν.

ΣΤ. Η κατά λέξη μετάφραση ξενόγλωσσων κειμένων στην ελληνική γλώσσα.

Ζ. Η διαδικασία «αντιγραφή - επικόλληση», ακόμα και με τη χρήση παραπομπών.

Για την αποφυγή της λογοκλοπής, ο/η φοιτητής/τρια χρειάζεται να κάνει τα εξής:

Α. Να αναφέρει όλες τις πηγές από τις οποίες άντλησε πληροφορίες για την εργασία,

Β. Να καθιστά σαφές πότε αρχίζει κάθε φορά να χρησιμοποιεί στοιχεία από άλλη πηγή,

Γ. Να αναδιατυπώνει (με τα δικά του λόγια και με το δικό του ύφος) πληροφορίες και απόψεις συγγραφέων, αναφερόμενος στην πηγή,

Δ. Να αναφέρεται στα λεγόμενα ή τις ιδέες άλλου συγγραφέα, χωρίς να αλλοιώνει ή να παραποιεί τις πληροφορίες,

Ε. Να περικλείει σε εισαγωγικά φράσεις ή προτάσεις που παραθέτει αυτούσιες από άλλα έργα και να αναφέρει την αρχική πηγή.

Για τον εντοπισμό λογοκλοπής υπάρχουν διαθέσιμα εργαλεία λογισμικού. Σε περίπτωση που ο/η επόπτης/τρια αντιληφθεί ότι ο/η φοιτητής/τρια υπέπεσε σε λογοκλοπή, μπορεί να αιτηθεί στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος τη διακοπή εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας. Πρόσθετες ενέργειες προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό.

7. Τεχνικές Προδιαγραφές

Η έκταση της πτυχιακής εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 50 και μεγαλύτερη από 150 σελίδες (15.000 έως 45.000 λέξεις). Τα όρια αυτά αφορούν στο κύριο σώμα της εργασίας και τη βιβλιογραφία, συμπεριλαμβανομένων των πινάκων, σχημάτων και υποσημειώσεων. Στα παραπάνω όρια δεν περιλαμβάνονται το εξώφυλλο, η περίληψη, ο πίνακας περιεχομένων, ο πρόλογος, οι ευχαριστίες και τα παραρτήματα.

Για τη συγγραφή της πτυχιακής εργασίας χρησιμοποιείται επεξεργαστής κειμένου (π.χ. MS Word, LibreOffice Writer, OpenOffice Writer). Το τελικό αρχείο θα πρέπει να είναι σε μορφή .doc. Το διάστιχο του κειμένου πρέπει είναι μονό (ή 1,5) και η στοίχιση, πλήρης. Τα τέσσερα περιθώρια της κάθε σελίδας πρέπει να είναι τουλάχιστον 2,5 εκατοστά. Η γραμματοσειρά που χρησιμοποιείται για όλο το κείμενο είναι συνήθως η Times New Roman. Θα πρέπει να χρησιμοποιείται η ίδια γραμματοσειρά σε όλο το κείμενο της πτυχιακής εργασίας.

Το κείμενο οργανώνεται σε κεφάλαια και κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει ενότητες και υποενότητες. Οι τίτλοι των κεφαλαίων πρέπει να είναι σε έντονη γραφή (bold) και μέγεθος 14. Οι τίτλοι των ενοτήτων θα πρέπει να είναι σε έντονη γραφή (bold) και μέγεθος 12. Ο τίτλος κάθε ενότητας πρέπει να έχει αρίθμηση. Π.χ. ο τίτλος της τρίτης ενότητας του έκτου κεφαλαίου θα έχει την αρίθμηση 6.3. Μια ενότητα μπορεί να περιλαμβάνει υποενότητες. Ο τίτλος κάθε υποενότητας θα είναι σε πλάγια γραφή (italics) και το μέγεθος των γραμμάτων 12. Θα έχει επίσης και σχετική αρίθμηση. Π.χ. ο τίτλος της δεύτερης υποενότητας της ενότητας 6.3 θα έχει την αρίθμηση 6.3.2.

Όλες οι σελίδες είναι αριθμημένες στο κάτω δεξί μέρος της σελίδας. Η αρίθμηση ξεκινάει από το εξώφυλλο, αλλά στη σελίδα του εξωφύλλου δεν εμφανίζεται ο αριθμός της. Κάθε κεφάλαιο αρχίζει σε νέα σελίδα.

8. Βιβλιογραφικές Παραπομπές

Είτε παραφράζει είτε παραθέτει αυτολεξεί την άποψη ή την εργασία κάποιου συγγραφέα, ο/η φοιτητής/τρια είναι, όπως είπαμε, υποχρεωμένος/η να αναφέρει την πηγή του/της. Πρέπει να υπάρχει απόλυτη αντιστοιχία μεταξύ των παραπομπών στο κείμενο και των περιεχομένων της βιβλιογραφίας (και το αντίθετο). Πρέπει να εξασφαλιστεί ότι κάθε παραπομπή που έχει γίνει μέσα στο κείμενο, εμφανίζεται και στη βιβλιογραφία. Οι παραπομπές όπως και η βιβλιογραφία θα χρησιμοποιούν το πρότυπο της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρείας (American Psychological Association, APA).

Κάθε παραπομπή περιλαμβάνει το(τα) επώνυμο(α) του(των) συγγραφέα(ων) καθώς και το έτος δημοσίευσης. Υπάρχουν δύο τύποι παραπομπών: οι παραπομπές που είναι ενσωματωμένες στο κείμενο και οι παρενθετικές παραπομπές. Παράδειγμα παραπομπής που είναι ενσωματωμένη στο κείμενο: *Σύμφωνα με τους Δεληκώστα και Σαρρή (1998), η συγκεκριμένη μέθοδος αποδείχτηκε αρκετά αποτελεσματική στην εκπαίδευση ενηλίκων*. Παράδειγμα παρενθετικής παραπομπής: *Η συγκεκριμένη μέθοδος αποδείχτηκε αρκετά αποτελεσματική στην εκπαίδευση ενηλίκων (Δεληκώστα & Σαρρή, 1998)*. Οι πολλαπλές παρενθετικές παραπομπές χωρίζονται με άνω τελεία. Σε περίπτωση πολλαπλών παρενθετικών παραπομπών που αφορούν δουλειές του/των ίδιου/ίδιων συγγραφέα/ων που δημοσιεύτηκαν σε διαφορετικά έτη, θα δίνεται μόνο μία φορά το/τα επώνυμα(α) και τα ακολουθούν τα έτη δημοσίευσης χωρισμένα με κόμμα π.χ. *(Γεωργόπουλος 2002, 2010)*.

Κάθε παραπομπή σε εργασία με έξι ή περισσότερους συγγραφείς θα έχει μόνο το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα ακολουθούμενο από το «κ.α.» και το έτος ως εξής: *(Παπαδόπουλος κ.α., 2013)*. Κάθε παραπομπή σε εργασία με τρεις έως πέντε συγγραφείς θα παραθέτει όλα τα επώνυμα των συγγραφέων μόνο την πρώτη φορά. Στις επόμενες φορές θα συντάσσεται όπως μια παραπομπή σε εργασία με έξι ή περισσότερους συγγραφείς.

Στις περιπτώσεις που γίνεται παραπομπή σε διαφορετικές δουλειές του/των ίδιου/ων συγγραφέα/ων που δημοσιεύτηκαν το ίδιο έτος, θα χρησιμοποιούνται γράμματα (α, β, γ, ...) μαζί με το έτος. Π.χ. *(Γεωργόπουλος 2002α)*.

9. Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία παρατίθεται στο τέλος της πτυχιακής εργασίας. Για τη σύνταξη της βιβλιογραφίας θα ακολουθείται το πρότυπο της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρείας (American Psychological Association, APA).

Ο κατάλογος της βιβλιογραφίας ξεκινά πάντα σε νέα σελίδα στην εργασία. Οι πηγές πρέπει να αναφέρονται με αλφαβητική σειρά. Θα γίνει διαχωρισμός σε ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Για κάθε συγγραφέα παρατίθεται το επώνυμο ακολουθούμενο από το αρχικό γράμμα του κύριου ονόματος.

Στις περιπτώσεις πολλαπλών έργων του ίδιου συγγραφέα, η παράθεση θα γίνει από το παλιότερο μέχρι το πιο πρόσφατο. Στις περιπτώσεις πολλαπλών ατομικών και συλλογικών έργων του ίδιου (πρώτου) συγγραφέα, πρώτα παρατίθενται τα ατομικά έργα ανεξάρτητα από το έτος δημοσίευσης.

Στις περιπτώσεις έργων με περισσότερους από επτά συγγραφείς, παρατίθενται τα επώνυμα και τα αρχικά των κυρίων ονομάτων των πρώτων έξι συγγραφέων, στη συνέχεια «...» και μετά τα επώνυμο και το αρχικό του κυρίου ονόματος του τελευταίου συγγραφέα. Π.χ. Miller, F. H., Choi, M. J., Angeli, L. L., Harland, A. A., Stamos, J. A., Thomas, S. T., ... Rubin, L. H. (2009). Web site usability for the blind and low-vision user. *Technical Communication, 57*, 323-335.

Ακολουθούν παραδείγματα αναφορών ταξινομημένα ανά τύπο (εμφανίζονται οι πιο συνηθισμένοι τύποι). Περισσότερα παραδείγματα και επιπλέον τύποι είναι διαθέσιμοι στον Παγκόσμιο Ιστό στις ακόλουθες διευθύνσεις:

1) The Purdue Online Writing Lab (OWL),
https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_formatting_and_style_guide/general_format.html

2) IGI Global APA Citation Guidelines https://www.igi-global.com/publish/contributor-resources/apa-citation-guidelines/

Οι ανωτέρω υπερσύνδεσμοι είναι διαθέσιμοι και μέσω του ιστότοπου του Τμήματος.

Βιβλία:

Τα βιβλία θα αναφέρονται ως εξής:

Επώνυμο1, Α., & Επώνυμο2, Ζ. (Ετος). *Τίτλος Βιβλίου* (έκδοση). Εκδότης.

Η έκδοση μετά τον τίτλο χρειάζεται εφόσον δεν είναι η πρώτη. Στην 7η έκδοση του προτύπου της APA (2019) δε χρειάζεται να δίνεται ο τόπος έκδοσης του βιβλίου (όπως ίσχυε σε προηγούμενες εκδόσεις του προτύπου) αλλά μόνο ο εκδότης.

Π.χ.

Vygotsky, L. V. (1974). *The psychology of art*. MIT Press.

Roblyer, M. D., & Hughes, J. E. (2018). *Integrating educational technology into teaching* (8η εκδ.). Pearson.

Συλλογικοί τόμοι:

Μετά τα στοιχεία των επιμελητών των συλλογικών τόμων, πρέπει να υπάρχει η ένδειξη «(Επιμ.)». Π.χ.

Clinton, M. B. (Επιμ.). (2014). *Assessing bilingual children in context: An integrated approach*. American Psychology Association.

Δημοσίευση σε περιοδικό:

Τα βιβλία θα αναφέρονται ως εξής:

Επώνυμο1, Α., & Επώνυμο2, Ζ. (Ετος). Τίτλος εργασίας. *Τίτλος Περιοδικού, τόμος*(τεύχος), σελίδες.

Π.χ.

Graham, J., & Kelly, S. (2019). How effective are early grade reading interventions? A review of the evidence. *Educational Research Review*, *27*, 155-175.

Δημοσίευση σε συλλογικό τόμο:

Μια δημοσίευση σε συλλογικό τόμο θα αναφέρεται ως εξής:

Επώνυμο, Α. Α. (Ετος). Τίτλος κεφαλαίου. Στο Κ. Επιμελητής (Επιμ.), *Τίτλος βιβλίου* (σελίδες κεφαλαίου στο βιβλίο). Εκδότης.

Μια δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου θα αναφέρεται ως εξής:

Επώνυμο, Α. Α. (Ετος). Τίτλος εργασίας. Στο Κ. Επιμελητής (Επιμ.), *Πρακτικά Τίτλος συνεδρίου* (σελίδες εργασίας στα πρακτικά). Εκδότης.

Π.χ.

Robillard, R. W. (2014). Neuropsychological considerations in bilingual assessment: The underlying basis of language disability. Στο M. B. Clinton, (Επιμ.), *Assessing bilingual children in context: An integrated approach* (σ. 53-79). American Psychology Association.

Άρθρο εφημερίδας:

Κουράκου-Δραγώνα, Σ. (1985, 3 Ιουνίου). Ο οίνος της Λήμνου. *Η Καθημερινή*.

Ηλεκτρονικές πηγές:

Ακολουθούμε την εξής σειρά: Επώνυμο και όνομα συγγραφέα, ημερομηνία συγγραφής κειμένου, τίτλος κειμένου, διεύθυνση πρόσβασης, ημερομηνία επίσκεψης:

Sutherland, N. (2 Ιουνίου 2006). History of Childhood. Ανακτήθηκε από:http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/history-of-childhood (Ημερομηνία επίσκεψης: 22 Σεπτεμβρίου 2017)

10. Δομή του Κειμένου της Πτυχιακής Εργασίας

Το κείμενο της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

1) *Εξώφυλλο στην ελληνική γλώσσα*. Σχετικό πρότυπο είναι διαθέσιμο στον Οδηγό Σπουδών και τον ιστότοπο του Τμήματος. Το συγκεκριμένο εξώφυλλο έχει προκύψει σε συνεργασία με τη Βιβλιοθήκη της Σχολής.

2) *Εξώφυλλο στην αγγλική γλώσσα*. Σχετικό πρότυπο είναι διαθέσιμο στον Οδηγό Σπουδών και τον ιστότοπο του Τμήματος. Το συγκεκριμένο εξώφυλλο έχει προκύψει σε συνεργασία με τη Βιβλιοθήκη της Σχολής.

3) *Περίληψη στα ελληνικά και λέξεις-κλειδιά στα ελληνικά*. Πρόκειται για μια σύντομη (ιδανικά μια παράγραφος που κυμαίνεται από 200 έως 250 λέξεις και, σίγουρα, όχι περισσότερο από μια σελίδα) ανακεφαλαίωση των περιεχομένων της πτυχιακής εργασίας. Θα πρέπει να είναι ακριβής, ανεξάρτητη, περιεκτική, συγκεκριμένη και κατανοητή, και να απεικονίζει τον στόχο και το περιεχόμενο της εργασίας. Επικεφαλίδα

της είναι η λέξη «περίληψη» κεντραρισμένη. Το περιεχόμενό της είναι ουσιαστικά μια περίοδος για καθένα από τα κύρια μέρη της εργασίας: εισαγωγή, μέθοδος, αποτελέσματα και συζήτηση. Μετά την περίληψη και στην ίδια σελίδα αναγράφονται 3-4 λέξεις-κλειδιά με σκοπό τη βιβλιογραφική αποδελτίωση.

4) *Δήλωση έργου.*

Το ακόλουθο κείμενο (μέγεθος γραμματοσειράς 12 στιγμές): «Η εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των απαιτήσεων του προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών για την λήψη του πτυχίου του Τ.Ε.Ε.Π.Η. του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης». Στη συνέχεια το εξής:

(α) «Πνευματικά δικαιώματα Copyright © [όνομα και επώνυμο φοιτητή, έτος ολοκλήρωσης της εργασίας] Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τ.Ε.Ε.Π.Η. του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης δεν δηλώνει απαραιτήτως την αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα».

(β) Τρεις γραμμές μετά την τελευταία πρόταση των πνευματικών δικαιωμάτων, μέγεθος γραμματοσειράς 12 στιγμές: «Υπεύθυνη Δήλωση / Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας της παρούσας εργασίας και ότι έχω αναφέρει ή παραπέμψει σε αυτή, ρητά και συγκεκριμένα, όλες τις πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών, προτάσεων ή λέξεων, είτε αυτές μεταφέρονται επακριβώς (στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών».

Περισσότερες λεπτομέρειες για τη μορφοποίηση δίνονται από τη Βιβλιοθήκη της Σχολής.

5) *Αφιέρωση (προαιρετικά)*

6) *Ευχαριστίες (προαιρετικά)*

7) *Πίνακας περιεχόμενων*

Ο κατάλογος περιεχομένων περιλαμβάνει τις ενότητες και τις υποενότητες της πτυχιακής εργασίας με την αριθμημένη σελίδα έναρξής τους. Υπάρχει δυνατότητα αυτόματης παραγωγής του πίνακα περιεχομένων στους επεξεργαστές κειμένου.

8) *Εισαγωγή*

9) *Κυρίως κείμενο*

10) *Βιβλιογραφία*

11) *Παραρτήματα*

Προαιρετικά σε ξεχωριστή σελίδα μετά τον πίνακα περιεχομένων μπορεί να υπάρχει λίστα των πινάκων της εργασίας που θα περιλαμβάνει τον τίτλο του πίνακα και τη σχετική σελίδα της εργασίας. Με αντίστοιχο τρόπο, προαιρετικά μπορεί να υπάρχει και λίστα των εικόνων της εργασίας.

Η δομή του κυρίως κειμένου της πτυχιακής εξαρτάται από την κατηγορία στην οποία εντάσσεται. Για παράδειγμα, το κυρίως κείμενο μιας ερευνητικής εργασίας θα είχε σε γενικές γραμμές την ακόλουθη δομή:

Α. Θεωρητικό μέρος

Περιγραφή της προβληματικής του θέματος

Επισκόπηση της βιβλιογραφίας - Ευρημάτων σύγχρονης έρευνας

Στόχοι-ερευνητικά ερωτήματα εργασίας

Β. Εμπειρικό μέρος

Μεθόδευση εργασίας / Συμμετέχοντες-Δείγμα Εργαλεία-Μετρήσεις

Διαδικασία Συλλογής δεδομένων - Ηθική και δεοντολογία

Πλάνο επεξεργασίας/ανάλυσης δεδομένων

Αποτελέσματα

Συζήτηση-Συμπεράσματα

11. Χρήσιμοι Οδηγοί

Το ΔΠΘ έχει ετοιμάσει χρήσιμους Οδηγούς που μπορούν να αξιοποιηθούν κατά την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Οι συγκεκριμένοι Οδηγοί είναι διαθέσιμοι σε μορφή pdf και αναφέρονται στη συνέχεια.

Το μέλος ΔΕΠ του ΠΤΔΕ κ. Μαρία Βεργέτη ετοίμασε ως μέλος της ΜΟΔΙΠ του ΔΠΘ έναν Οδηγό για τη συγγραφή επιστημονικών κειμένων. Ο συγκεκριμένος Οδηγός είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ. Για διευκόλυνση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών καθώς και των υποψηφίων διδακτόρων, το αρχείο του Οδηγού είναι διαθέσιμο και στον ιστότοπο του Τμήματος σε δύο σημεία (επιλογή μενού «Έρευνα→Χρήσιμοι Οδηγοί», «Προπτυχιακές Σπουδές→Πτυχιακές Εργασίες→Γενικές Πληροφορίες και Χρήσιμα Έντυπα»).

Η ΜΟΔΙΠ του ΔΠΘ έχει επίσης ετοιμάσει Οδηγό ενάντια στη λογοκλοπή. Ο συγκεκριμένος Οδηγός είναι επίσης διαθέσιμος στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ και στον ιστότοπο του Τμήματος σε δύο σημεία (επιλογή μενού «Έρευνα→Χρήσιμοι Οδηγοί», «Προπτυχιακές Σπουδές→Πτυχιακές Εργασίες→Γενικές Πληροφορίες και Χρήσιμα Έντυπα»).

12. Πρόσβαση σε Αρχεία Ερευνητικών Εργασιών

Για την αναζήτηση ερευνητικών εργασιών μπορεί να αξιοποιηθεί μια μηχανή αναζήτησης όπως η μηχανή Scholar Google. Η αναζήτηση γίνεται δίνοντας κατάλληλα ερωτήματα συμπληρώνοντας τα σχετικά πεδία. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να περιορίζεται το χρονικό εύρος της αναζήτησης. Στον Παγκόσμιο Ιστό είναι διαθέσιμες οδηγίες για τη χρήση της συγκεκριμένης μηχανής αναζήτησης. Μηχανές αναζήτησης διαθέτουν και διάφοροι διεθνείς εκδοτικοί οίκοι (π.χ. Elsevier, Springer, Wiley-Blackwell, κλπ.).

Τα Ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης παρέχουν τη δυνατότητα στους φοιτητές και τα μέλη προσωπικού να έχουν πρόσβαση σε αρχεία ερευνητικών εργασιών που δημοσιεύτηκαν σε πρακτικά συνεδρίων, βιβλία και περιοδικά διεθνών εκδοτικών οίκων. Αυτό μπορεί να γίνει με σύνδεση μέσω Διαδικτύου στις εγκαταστάσεις της Σχολής ή και από άλλα γεωγραφικά σημεία. Στη δεύτερη περίπτωση χρειάζεται να έχουν γίνει οι σχετικές ρυθμίσεις στη συσκευή πρόσβασης (σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα http://noc.duth.gr/services/vpn/ του Κέντρου Διαχείρισης Δικτύων του ΔΠΘ).